nieuws

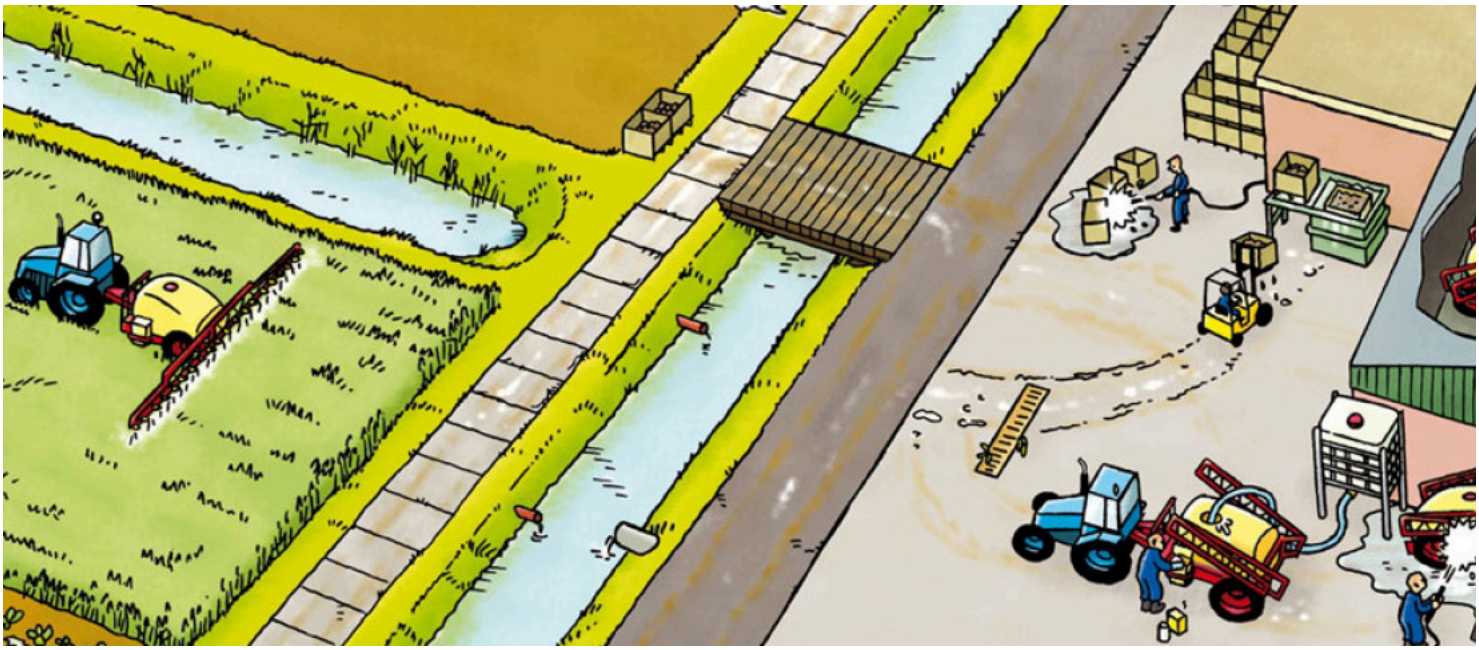
500 landbouwers gebruiken fyteauscan uit voorzorg

nieuws

De meetresultaten van de Vlaamse Milieumaatschappij tonen aan dat gewasbescherming een belangrijke bron van waterverontreiniging blijft. Rioolwaterzuiveringsinstallaties slagen er niet in om die restanten te verwijderen zodat voorkomen beter is dan genezen. Puntvervuiling is de verzamelnaam voor vermijdbare fouten op het erf die frequent voorkomen bij gebruikers, en die samen een belangrijkere bron van waterverontreiniging vormen dan drift van de spuitnevel tijdens het uitvoeren van de bespuiting. Bij de start van het nieuwe seizoen kunnen landbouwers en loonwerkers de aandachtspunten opfrissen met de fyteauscan. De digitale tool telt momenteel een 500-tal gebruikers, voornamelijk in Vlaanderen.

9 MAART 2018 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 SEPTEMBER 2020 14:44

Lees meer over:
toelevering
water
milieu

De meetresultaten van de Vlaamse Milieumaatschappij tonen aan dat gewasbescherming een belangrijke bron van waterverontreiniging blijft. Rioolwaterzuiveringsinstallaties slagen er niet in om die restanten te verwijderen zodat voorkomen beter is dan genezen. Puntvervuiling is de verzamelnaam voor vermijdbare fouten op het erf die frequent voorkomen bij gebruikers, en die samen een belangrijkere bron van waterverontreiniging vormen dan drift van de spuitnevel tijdens het uitvoeren van de bespuiting. Bij de start van het nieuwe seizoen kunnen landbouwers en loonwerkers de aandachtspunten opfrissen met de fyteauscan. De digitale tool telt momenteel een 500-tal gebruikers, voornamelijk in Vlaanderen.

In oppervlaktewater zorgt een beperkt aantal gewasbeschermingsmiddelen voor heel wat overschrijdingen van de milieunormen. De jongste rapportering door de Vlaamse Milieumaatschappij, over de metingen in 2015 en 2016, onderbouwt het probleem. In meer dan de helft van de meetplaatsen worden 20 pesticiden teruggevonden in het oppervlaktewater. Een beperkt aantal werkzame stoffen (o.a. imidacloprid en flufenacet) zorgt voor heel wat overschrijdingen van de milieunormen. Het effluent van rioolwaterzuiveringsinstallaties heeft mogelijk een belangrijk aandeel in de totale belasting van het oppervlaktewater omdat de meeste pesticiden niet of slechts in zeer beperkte mate verwijderd worden tijdens het zuiveringsproces.

Drinkwatermaatschappijen staan voor een uitdaging want zij putten niet alleen uit grondwater maar gebruiken ook oppervlaktewater. Op tien plekken waar in Vlaanderen oppervlaktewater gebruikt wordt voor de productie van drinkwater deed de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) in 2016 metingen. Daaruit blijkt dat 57 van de 112 opgevolgde pesticiden werden teruggevonden ter hoogte van de innamepunten voor drinkwater. Vooral de innamepunten gelegen in het IJzerbekken ondervinden

een hoge pesticidendruk. Ter hoogte van Zillebeke worden bijvoorbeeld 28 actieve stoffen gemeten in een concentratie die hoger is dan tien keer de drinkwaternorm.
Die drinkwaternorm bedraagt 0,1 µg van een ongewenste stof per liter water. Om een idee te geven van hoe weinig er mag mislopen: twee druppels van een gewasbeschermingsmiddel volstaan om in een meer van 100 bij 100 meter en 1 meter diep voor een normoverschrijding te zorgen. In de praktijk komen overschrijdingen zo vaak voor dat drinkwatermaatschappijen op steeds meer winningen een actieve koolfilter plaatsen. De overheid grijpt op haar beurt in door het intrekken van de markttoelating van gewasbeschermingsmiddelen die te vaak in te hoge concentraties opduiken in oppervlaktewater. Landbouwers schakelen dan in groep over op andere werkzame stoffen met een vergelijkbare werking zodat het probleem zich dreigt te herhalen als de gebruiker dezelfde fouten opnieuw maakt.
Daarom wil de Belgische gewasbeschermingsmiddelenindustrie, vertegenwoordigd door Phytofar, de foutenlast omlaag brengen. Samen met het West-Vlaamse praktijkcentrum Inagro en het Nederlandse IT-bedrijf Broos Water ontwikkelde Phytofar de Vlaamse versie van de 'fyteauscan'. Dat is een digitale tool waarmee landbouwers en loonwerkers de mogelijke oorzaken van puntvervuiling op hun bedrijf kunnen identificeren. Al doende wordt de gebruiker duidelijk dat het risico op watervervuiling in een klein hoekje schuilt: bij het openen van de zegel van de verpakking, het klaarmaken van de spuitoplossing, het vullen van de sproeier met water, het in- en uitwendig reinigen van het spuittoestel, enz.
De tool vertrekt van een tekening die elk onderdeel van het spuitproces weergeeft, van opslag van gewasbeschermingsmiddelen tot het wegzetten van het spuittoestel en andere machines die in contact kunnen komen met gewasbeschermingsmiddelen. Een landbouwer vult bijvoorbeeld in of hij zijn spuittoestel op de beton van zijn erf vult, of de betere keuze maakt om dat op een onverhard oppervlak te doen of op een vul- en spoelplaats met opvang van restvloeistof. Iedereen morst al wel een keer door onhandigheid of verstrooidheid zodat één van de vragen is wat je met de verliezen doet. Na het spoelen van een lege verpakking moet je ergens met het spoelwater naar toe want de door AgriRecover georganiseerde ophaaldienst aanvaardt enkel droge verpakkingen. De ene uitweg is voor het milieu veiliger dan de andere, wat een landbouwer te weten komt uit het resultaat van de scan.
Inmiddels telt de fyteauscan circa 500 geregistreerde gebruikers in Vlaanderen en Wallonië. "Na iets meer dan een jaar hebben we het beoogde aantal behaald. De tool verwierf bekendheid door persaandacht voor de lancering, de voorstelling ervan op wintervergaderingen voor landbouwers en de folder die mee verstuurd werd met de uitnodiging voor het inleveren van lege verpakkingen (AgriRecover).", vertelt Phytofar-adviseur Veerle Van Damme. "Ook merken we een aanzienlijke stijging van het aantal gebruikers sinds de opleidingscentra voor naschoolse vorming de fyteauscan toepassen samen met hun cursisten."
In Vlaanderen werd de fyteauscan in januari 2017 gelanceerd, tegen het jaareinde volgde de Franstalige versie voor Wallonië. Niet elke geregistreerde gebruiker vult de scan volledig in, wat een verschil geeft tussen 500 registraties en 350 volledig ingevulde fyteauscans. "In Wallonië is het aantal (actieve) gebruikers voorlopig beperkt, wat onder meer te verklaren is omdat gewasbeschermingsmiddelenfirma's er geen opleidingen mogen organiseren die meetellen voor de nascholing van de fytolicentie. Voor de verspreiding van de fyteauscan werken we daarom samen met het Waalse expertisecentrum Protect'eau dat met de steun van de overheid gratis begeleiding aanbiedt bij duurzame bemesting en gewasbescherming. Andere verspreidingskanalen worden nog gezocht", aldus Van Damme. Alle landbouwscholen worden dit jaar door Phytofar aangeschreven met de vraag om de fyteauscan op te nemen in hun cursus gewasbescherming.
Meer info: fyteauscan

Beeld: fyteauscan.be

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws

𝕏 screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada